DOI: https://doi.org/10.32782/ecovis/2026-3-4
УДК 338.48:640.4:332.1

Буднікевич Ірина Михайлівна
доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри маркетингу, інновацій та регіонального розвитку,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-5466-6532

Крупенна Інга Анатолівна
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри маркетингу, інновацій та регіонального розвитку,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-4374-6350

ТРАНСФОРМАЦІЯ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ У НІЧНІЙ ЕКОНОМІЦІ ЯК ЧИННИК ТУРИСТИЧНОЇ ЖИТТЄСТІЙКОСТІ МІСТА В УМОВАХ ВОЄННИХ РИЗИКІВ

Статтю присвячено трансформації індустрії гостинності в структурі нічної економіки міста в умовах воєнних ризиків та його ролі у забезпеченні туристичної життєстійкості. Показано, що в умовах повномасштабної війни міська ніч перестає бути лише простором дозвілля та споживання. Поряд із цими функціями на перший план виходять безпека, життєзабезпечення, підтримка соціальної взаємодії та збереження економічної активності. Для систематизації різних умов функціонування нічної економіки запропоновано три моделі: «Ніч як простір життєзабезпечення», «Ніч як простір адаптації» та «Ніч як ресурс регенерації». Їх розмежування здійснюється з урахуванням рівня воєнного ризику, фактичної можливості нічної активності та домінантної функції нічного часу. Відповідно до кожної моделі визначено авторські маркетингові концепти позиціонування міста – «Місто-фортеця» (Fortress City), «Місто-шлюз» (Gateway City) та «Місто-щит» (Shield City). Розглянуто, як змінюється роль індустрії гостинності залежно від безпекового середовища. Від підтримання критично важливих сервісів і збереження туристичного потенціалу міста вона поступово переходить до адаптації туристичної пропозиції, а за сприятливіших умов – до активної участі у формуванні міського досвіду, туристичної цінності та відновленні нічної економіки. Уточнено зміст туристичної життєстійкості міста як здатності туристичної системи зберігати критично важливі функції, адаптуватися до зовнішніх шоків, підтримувати туристичну привабливість і відновлювати активність. Обґрунтовано необхідність диференційованого маркетингового управління нічною економікою з урахуванням безпекових умов та ролі готельно-ресторанного сектору у збереженні й відновленні туристичної функції міста.

Ключові слова: нічна економіка, індустрія гостинності, готельно-ресторанний сектор, туристична життєстійкість, міський маркетинг, маркетинг територій, туристична дестинація, маркетинг індустрії гостинності, воєнні ризики, маркетингова модель.

Iryna Budnikevych
Doctor of Economic Sciences, Professor,
Head of the Department of Marketing, Innovation and Regional Development,
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University

Inga Krupenna
Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Marketing,
Innovation and Regional Development,
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University

TRANSFORMATION OF THE HOSPITALITY INDUSTRY IN THE NIGHT-TIME ECONOMY AS A FACTOR OF URBAN TOURISM RESILIENCE UNDER WAR-RELATED RISKS

The article examines the transformation of the hotel and restaurant sector of the hospitality industry within the urban night-time economy under war-related risks and explores its role in strengthening tourism resilience of cities as tourist destinations. The study proceeds from the premise that, under conditions of full-scale war, the functional meaning of the urban night changes substantially. Night-time is no longer limited to leisure, consumption and social interaction, but

© Буднікевич І.М., Крупенна І.А., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

also encompasses security, life-support, social, economic and tourism-related functions. Curfews, air attacks, mobility restrictions, fluctuations in demand and changes in business operating schedules create new conditions for the functioning of the night-time economy and the hospitality industry. To systematize these transformations, three models of the night-time economy are identified: "Night as a Space of Life Support," "Night as a Space of Adaptation," and "Night as a Resource for Regeneration." Their differentiation is based on three criteria – the level of war-related risk, the actual possibility of night-time activity, and the dominant function of the night – which are operationalized through a set of measurable indicators. The proposed models correspond to three original city marketing positioning concepts: "Fortress City," "Gateway City," and "Shield City." The study reveals differences in the role of the hotel and restaurant sector of the hospitality industry across these models. In the "Fortress City," its primary functions are to maintain critical services, provide accommodation and food for essential personnel, and preserve the city's service capacity as a foundation for future tourism recovery. In the "Gateway City," hospitality businesses facilitate the adaptation of the tourism offer to a changing security environment through flexible operating arrangements, booking solutions, communication and service adaptations. In the "Shield City," the sector becomes an active participant in shaping the urban experience and tourism offer, supporting gastronomic, cultural and event activity. Tourism resilience is understood as the ability of an urban tourism system to maintain critical functions, adapt to external shocks, sustain tourism attractiveness and restore tourism activity while preserving its potential for further development. The findings indicate that the content of tourism resilience varies with the security environment: from preserving the capacity for future tourism, through adapting the tourism offer, to using tourism as a resource for ongoing socio-economic regeneration. The study substantiates the need for differentiated marketing management of the urban night-time economy and positions the hotel and restaurant sector of the hospitality industry not merely as tourism infrastructure, but as an active participant in shaping the tourism value proposition and strengthening urban tourism resilience.

Keywords: night-time economy, hospitality industry, hotel and restaurant sector, tourism resilience, city marketing, place marketing, tourist destination, hospitality industry marketing, war-related risks, marketing model.

Постановка проблеми. Нічна економіка є особливим режимом функціонування міста, за якого система міських активностей розгортається у вечірній і нічний час. Вона продовжує окремі міські процеси через культуру, працю, дозвілля та соціальні взаємодії й перетворює міський простір у нічний період на джерело економічної та культурної цінності. У сучасних дослідженнях нічну економіку розглядають не лише як сукупність закладів дозвілля й розваг, а і як складник міської економіки, що охоплює готелі, заклади харчування, туризм, транспорт, культуру, торгівлю та інші види діяльності. Розвиток нічної економіки потребує узгодження економічних інтересів, безпеки, соціальної інклюзії, якості міського середовища та інтересів різних груп користувачів міста, цільових аудиторій маркетингового впливу.

Традиційне сприйняття «міської ночі» як простору для дозвілля й споживання в умовах повномасштабної війни зазнало радикальної трансформації. Комендантська година, ризики, пов'язані з війною, обмеження роботи закладів і зміни мобільності населення посилили її безпековий і регуляторний вимір, звузивши можливості для звичного функціонування вечірніх і нічних активностей. Ці зміни не означають зникнення нічної економіки. Вони радше свідчать про трансформацію її функцій, форматів і способів організації. Особливого значення в цьому процесі набуває індустрія гостинності, а саме готельно-ресторанний сектор, діяльність якого за своєю природою значною мірою пов'язана з вечірнім і нічним часом. Розміщення гостей, харчування, обслуговування, безпека й супутні послуги формують специфічний операційний цикл, що органічно виходить за межі світлового дня. Воєнні та регуляторні обмеження в період повномасштабної війни суттєво змінили умови функціонування сфери гостинності України, змусивши бізнес переглянути графіки роботи, формати обслуговування та маркетингові стратегії. Це посилює значення індустрії гостинності як частини міської туристичної системи й актуалізує питання його здатності адаптуватися до тривалих зовнішніх шоків, зберігаючи основні функції та підтримуючи туристичну активність міста.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичне підґрунтя дослідження нічної економіки формується на перетині економічних, урбаністичних, управлінських і маркетингових підходів, що дає змогу розглядати міську ніч не лише як об'єкт регулювання, а і як ресурс економічного розвитку, туристичної активності й формування міського досвіду. У міжнародних дослідженнях нічну економіку розглядають як складник міської політики й міського управління, економічної життєздатності, безпеки, мобільності й соціальної інклюзії [14-16; 19; 21; 23-27]. Окремий напрям формують дослідження суб'єктів та акторів нічної економіки – представників бізнесу, власників і менеджерів закладів, митців, музикантів, клубів, барів, готелів і споживачів, взаємодія яких визначає характер і просторову організацію нічного міста [14; 20; 27]. Розвивається також напрям досліджень туристифікації міської ночі, який розглядає нічні активності як елемент туристичного досвіду й туристичної привабливості міста [17; 18]. Важливим є і розвиток кількісних підходів до оцінювання життєздатності нічної економіки. Зокрема, V. S. Lin, Y. Qin, T. Ying, S. Shen та G. Lyu запропонували Night-time Economy Vitality Index (NTEVI), який об'єднує 44 показники попиту та пропозиції й дає змогу оцінювати життєздатність шести складників нічної економіки: харчування, торгівлі, відпочинку й розваг, розміщення, туристичної діяльності та фітнесу [22]. Дослідження засвідчує можливість кіль-

кісного оцінювання нічної економічної активності та її зв'язку з туристичним попитом, що важливо для подальшого розгляду ролі сфери гостинності в туристичній системі міста.

Українські наукові дослідження економічних, управлінських і маркетингових аспектів функціонування готельно-ресторанного сектору становлять важливий напрям сучасних досліджень, оскільки розкривають особливості функціонування й адаптації сфери гостинності до безпрецедентних умов повномасштабної війни. У центрі уваги дослідників перебувають питання стану й тенденцій розвитку сектору, кризостійкості й стратегій адаптації, трансформації бізнес-моделей, маркетингових стратегій, зміни споживчого попиту, забезпечення безперервності діяльності й пошуку нових форматів обслуговування (Т. Веселовська, Н. Данько, Г. Воляник і Н. Марушко, С. Ковальчук, О. Кифяк, І. Крупенна, І. Румянцева та І. Мендела, О. Моргулець та О. Нишенко, О. Коваль і Д. Катюха, Т. Мітяєва й П. Горішевський, Т. Устік) [3-11]. Розглянуті дослідження створюють ґрунтовну основу для аналізу функціонування та адаптації сфери гостинності в умовах війни. Логічним продовженням цього наукового напряму є розширення дослідницького фокусу – від адаптації маркетингових стратегій окремих підприємств гостинності до розгляду їхньої ролі у формуванні туристичної ціннісної пропозиції й забезпеченні життєстійкості міста як туристичної дестинації.

Метою статті є теоретичне обґрунтування трикомпонентної типології моделей нічної економіки в умовах воєнних ризиків, визначення ролі індустрії гостинності й розроблення відповідних маркетингових концептів позиціонування міста у формуванні туристичної життєстійкості в межах кожної моделі.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах воєнного стану та високого ступеня невизначеності фрагментарність управління нічним часом може посилювати суперечності між потребами бізнесу, безпековими обмеженнями, режимом комендантської години й потребами мешканців і відвідувачів міста. Формування цілісного підходу до управління «міською ніччю» дає змогу узгодити ці різноспрямовані інтереси, визначити допустимі формати нічної активності та розглядати ніч як окремий просторово-часовий ресурс міського розвитку. Застосування концепції нічної економіки в стратегіях розвитку міст і практиці міського управління потребує диференціації моделей нічної економіки з урахуванням рівня безпекових ризиків, функціональних особливостей міського простору, специфіки основних галузей міської економіки. Для міст, що перебувають під безпосереднім впливом воєнних загроз, пріоритетом стає забезпечення базових потреб населення й підтримання критично важливих сервісів у вечірній і нічний час. У відносно безпечних містах більші можливості відкриваються для збереження та розвитку економічної, туристичної, культурної й соціальної активності. Це зумовлює потребу розрізняти трансформацію міської ночі за різними моделями – від ночі як простору життєзабезпечення на територіях підвищеного ризику до моделей «ніч як простір адаптації» та «ніч як ресурс регенерації» в містах із вищим потенціалом для розвитку нічної активності.

Основою диференціації моделей є поєднання трьох базових критеріїв: рівня воєнного ризику, фактичної можливості нічної міської активності та домінантної функції нічного часу. Ці критерії операціоналізовано через шість вимірюваних індикаторів, наведених у табл. 1. За цими критеріями виокремлено три режими: життєзабезпечення, адаптації та регенерації. Відповідно до домінантної функції кожному режиму запропоновано авторський маркетинговий концепт позиціонування міста – «Місто-фортеця», «Місто-шлюз» та «Місто-щит».

Розглянуті у табл. 1. критерії слугують основою для подальшого розгляду кожної моделі й специфіки функціонування в її межах індустрії гостинності. У попередньому дослідженні авторів [2] було запропоновано дві моделі функціонування нічної економіки «Ніч як простір життєзабезпечення» та «Ніч як ресурс регенерації», що відображають різні режими міського життя в умовах воєнних ризиків. У цій статті ці моделі буде теоретично обґрунтовано, доповнено операційними критеріями розмежування та емпіричними ілюстраціями, а також додано третю модель – «Ніч як простір адаптації». Окрему увагу буде приділено специфіці функціонування готельно-ресторанного сектору індустрії гостинності в межах кожної моделі та його ролі у формуванні туристичної пропозиції й життєстійкості міста.

У містах, що перебувають під безпосередньою воєнною загрозою або зазнають регулярних обстрілів, нічна політика трансформується в стратегію підтримки критично важливих функцій за моделлю «Ніч як простір життєзабезпечення». У таких умовах управління нічним містом зосереджується передусім на забезпеченні безпеки, на просторовому й евакуаційному менеджменті (регулювання переміщень, організація освітлення, навігації та евакуації). Пріоритетного значення набуває координація між органами влади, службами цивільного захисту, правоохоронними структурами, медичними й іншими службами, які забезпечують функціонування міста в умовах підвищеного ризику. Чітка організація пересування критичного персоналу та зрозуміла навігація до укриттів у темний час дають змогу зменшити ризики, мінімізувати хаос і підтримувати необхідний рівень безпеки.

Особливого значення набуває управління міським освітленням з урахуванням вимог безпеки та світломаскування. У цьому разі освітлення виконує не лише утилітарну функцію, а й впливає на сприйняття контрольованості та організованості

Таблиця 1

Операційні критерії розмежування моделей нічної економіки в умовах воєнних ризиків

Модель/ Критерій	Ніч як простір життєзабезпечення/ «Місто-фортеця»	Ніч як простір адаптації /«Місто-шлюз»	Ніч як ресурс регенерації/ «Місто-щит»
Безпекова ситуація	Регулярні обстріли/ бойові дії безпосередньо в межах міста або на відстані, що унеможливлює прогнозованість	Періодичні ракетні/ дронові удари без постійних бойових дій у межах міста; загроза висока, але не безперервна	Поодинокі/рідкісні інциденти; основна загроза–повітряна тривога без систематичних влучань
Режим комендантської години	Жорсткий, з мінімальним вечірнім вікном або відсутністю вечірньої активності поза критичною інфраструктурою	Змінний, періодично коригується залежно від оперативної обстановки (може посилюватися / послаблюватися впродовж місяців)	Стабільний, порівняно широке вечірнє вікно, рідко переглядається
Функція готельного сектору	Переважно розміщення критичного персоналу (рятувальники, медики, гуманітарні місії); туристична функція фактично призупинена	Змішана, одночасно обслуговує і туристичний потік, і релокований бізнес/ гуманітарні місії; частка кожного сегмента коливається	Переважно туристична й ділова функція; гуманітарний сегмент– доповнення, а не основа завантаження
Динаміка завантаження готелів	Низька або нестабільна, залежить від безпекових хвиль, а не від сезонності	Волатильна, різкі короткострокові падіння після інцидентів із подальшим відновленням упродовж тижнів	Відносно стабільна, керується переважно сезонним і подієвим попитом
Присутність міжнародних акторів	Обмежена силовими/ гуманітарними структурами	Журналісти, гуманітарні організації, бізнес-делегації– постійний, але нерівномірний потік	Туристи, учасники ділових і культурних заходів переважають над гуманітарним сегментом
Горизонт планування бізнесу	Оперативний (днями/тижнями)	Середньостроковий з постійною готовністю до сценарного перегляду (тижні/місяці)	Сезонний/річний, як у мирний час, з поправкою на форс-мажор

Джерело: сформовано авторами

міського простору. Просторові рішення орієнтуються передусім на функціональність і мінімізацію необов'язкового перебування цивільного населення на вулицях за одночасного забезпечення мобільності працівників критично важливих служб.

За такої моделі нічна політика стає частиною системи цивільного захисту й забезпечення безперервності критичної інфраструктури. У центрі уваги перебувають процеси, які залишаються непомітними для більшості мешканців, але визначають життєздатність міста: ремонт і обслуговування критичної інфраструктури, медична й гуманітарна логістика, підтримання енергопостачання, водопостачання, зв'язку та інших життєво необхідних систем. Дизайн трансформації орієнтований на впровадження систем «розумного» енергоменеджменту, де світлова інфраструктура працює в режимі вимушеного маскування або адресного освітлення логістичних вузлів [2].

Напрями реінтеграції в межах цієї моделі зміщуються із соціокультурної площини в правову, організаційну та безпекову. Ідеться не про відновлення традиційної нічної інфраструктури, а про створення належних умов для роботи персоналу, залученого до функціонування критично важливих служб і підприємств. Це передбачає чітке визначення режимів нічної праці, відповідних гарантій і доплат, організацію спеціальних перепусток і маршрутів, а також запровадження безпекових протоколів для безперервного функціонування критичних процесів. Такий підхід допомагає інтегрувати нічну зміну в систему корпоративного та муніципального управління й підтримувати безперервність функціонування міста в умовах воєнних ризиків.

З погляду маркетингу цю модель ми пропонуємо розглядати через авторський концепт «Місто-фортеця» (Fortress City), де просторові, інфраструктурні й управлінські рішення передусім спрямовані на захист населення та підтримання критично важливих функцій. Таке позиціонування формує імідж міста як організовану й надійну територію (місце), здатну функціонувати в умовах високих ризиків. Це має велике значення для утримання критично важливого бізнесу, людського капіталу та ресурсів у прифронтових регіонах.

У містах, де воєнні ризики залишаються відчутними, але не призводять до припинення основних міських і туристичних сервісів, нічна економіка переходить у режим постійної адаптації (модель «Ніч як простір адаптації»). Комендантська година, повітряні тривоги, зміни безпекової ситуації, обмеження мобільності й нестабільність попиту змінюють звичні сценарії використання міського простору, однак не зумовлюють повного згортання вечірньої

та нічної активності. Головним завданням міського управління в таких умовах стає не стільки розширення нічної активності, скільки забезпечення її гнучкості, безпечності та здатності реагувати на зміни зовнішнього середовища.

У моделі «Ніч як простір адаптації» міську ніч розглядаємо як регульований просторово-часовий режим, межі, інтенсивність і функціональне наповнення якого можуть змінюватися відповідно до безпекової ситуації. Важливого значення набуває координація між муніципалітетом, бізнесом, установами та громадою, що допомагає формувати різні сценарії функціонування нічного міста та оперативно коригувати їх залежно від рівня ризику. Водночас завданням є збереження базових економічних, соціальних і туристичних функцій міста навіть за умов обмеження окремих видів активності.

Для цієї моделі характерна не спроба механічно відновити довоєнний режим нічного життя, а пошук нових форматів його організації. До них належать адаптація годин роботи закладів, гнучкі формати харчування та розміщення, розвиток доставки й попереднього бронювання, коригування часу проведення туристичних маршрутів і культурних заходів, а також оперативне інформування про зміни режиму роботи та безпекові умови. Отож нічна економіка набуває гнучкої конфігурації, у якій зміна одного елемента міської системи може компенсувати або частково замінити інший.

У цьому дослідженні «Місто-шлюз» є авторським маркетинговим концептом міста, відкритість якого до туристичних, сервісних і соціальних потоків змінюється відповідно до рівня безпекового ризику. Місто адаптує режими мобільності, роботи сервісів, туристичної діяльності та використання публічних просторів до змінного середовища. Маркетингова роль «Міста-шлюзу» полягає в забезпеченні керованого балансу між доступністю міста та безпековими обмеженнями. Маркетингова комунікація водночас стає частиною туристичного продукту: інформація про графіки роботи, доступність транспорту, умови відвідування закладів, зміни маршрутів і правила поведінки під час безпекових обмежень безпосередньо впливає на сприйняття міста та якість туристичного досвіду.

Прикладом моделі «Місто-шлюз» можна вважати Одесу. Місто регулярно зазнає ракетних і дронових атак, що безпосередньо впливає на організацію міського й туристичного життя. Водночас Одеса не перебуває в зоні безпосередніх бойових дій, тому готельно-ресторанний, туристичний і сервісний сектори продовжують працювати, хоча й змушені постійно враховувати безпекові обмеження. Показовою є ситуація з рекреаційною функцією міста: обмеження доступу до окремих пляжів та інших просторів не призвели до повного припинення туристичної активності, а змінили умови її ведення. Готельно-ресторанний сектор індустрії гостинності також працює зі змінним попитом, поєднуючи туристів, учасників ділових поїздок, представників міжнародних організацій та інших відвідувачів. У цьому виявляється логіка «Міста-шлюзу»: міські та туристичні функції зберігаються, але їхні масштаби, формати й доступність змінюються відповідно до безпекової ситуації.

У відносно безпечних містах нічна політика може виконувати роль стабілізатора соціально-економічної системи й інструменту маркетингу територій, сприяючи збереженню людського і фінансового капіталу. У попередньому дослідженні [2] ми визначили цю модель як «Ніч як ресурс регенерації», у межах якої управління нічним часом стає частиною комплексного маркетингу територій. Для таких міст важливого значення набуває горизонтальна взаємодія – постійний діалог між муніципалітетом, бізнесом і громадою. Зокрема, узгодження роботи комерційного сектору з вимогами комендантського часу та пошук можливостей для розвитку вечірньої економіки (Evening Economy), яка в умовах часового обмеження може зберігати активність завдяки зміні форматів і концентрації роботи готельно-ресторанних закладів у доступний часовий проміжок.

Трансформація міського простору в такій моделі передбачає створення умов для безпечної вечірньої активності: належне освітлення рекреаційних зон, узгодження роботи громадського транспорту з вечірніми потоками, забезпечення присутності служб безпеки й підтримання комфортного публічного середовища. Важливим завданням стає повернення мешканців до міського простору після робочого дня, створення можливостей для подолання соціальної ізоляції, психологічного виснаження, культурної активності та відпочинку. У цьому сенсі нічна політика виходить за межі економічного регулювання і стає одним із механізмів підтримки соціальної згуртованості й психологічного добробуту громади.

Маркетингова модель нічної економіки для тилових міст може формуватися в концепті «Місто-щит» (Shield City), де міський простір адаптується до умов потенційної небезпеки через безпекові сценарії, контрольовану нічну активність і підтримку соціальної стійкості. Попри воєнні ризики, місто створює захищене середовище, у якому можуть тривати економічні, соціальні, культурні й туристичні процеси, формується відчуття захищеної міської нормальності. Ніч у цій моделі розглядають як ресурс психологічного розвантаження та соціально-економічного відтворення, а сервісна економіка стає одним із засобів підтримки активності міста навіть у кризових умовах.

Практична реалізація цієї моделі передбачає наявність адаптивних громадських просторів, які можуть швидко змінювати режим функціонування залежно від безпекової ситуації. Для міст із відносно стабільним безпековим середовищем, зокрема Чернівців, Львова чи Івано-Франківська, вечірній міський простір набуває особливого значення як серед-

овище соціальної взаємодії та підтримки відчуття повсякденної нормальності: можливість безпечно зустрічатися, відвідувати культурні заходи, користуватися сервісами міста та відновлювати соціальні зв'язки, порушені тривалим стресом війни.

Проілюструвати модель «Місто-щит» можна на прикладі Чернівців, де відносно стабільне безпекове середовище дає змогу зберігати активність туристичного, культурного та готельно-ресторанного секторів навіть в умовах воєнного часу. Місто не лише приймає відвідувачів, а й підтримує культурні, ділові та соціальні події (Food Fest Чернівці, Invest Forum Chernivtsi, фестиваль «Золоті оплески Буковини», фестиваль вуличного театру Tralka Fest), для яких готельно-ресторанна інфраструктура залишається важливим складником міського середовища. Водночас туристична пропозиція доповнюється вечірніми форматами відпочинку, гастрономією та культурними активностями, що підтримують локальне споживання й соціальну взаємодію. Наявність розвиненої мережі готелів та інших туристичних об'єктів створює інфраструктурну основу для такого функціонування міста. У цьому виявляється логіка «Міста-щита»: безпекові механізми не ізолюють місто від туристичного та соціального життя, а створюють умови для його продовження й використання туризму як одного з ресурсів міської стійкості.

Різні режими функціонування міської ночі в умовах воєнних ризиків спонукають розширити розгляд – від організації окремих видів нічної активності до спроможності туристичної системи міста зберігати та відновлювати свої функції. Для нашого дослідження важливим є поняття туристичної життєстійкості, яке дає змогу оцінити не лише здатність окремих підприємств гостинності реагувати на кризові зміни, а й спроможність міста як туристичної дестинації зберігати привабливість і цінність для своїх цільових аудиторій в умовах тривалої невизначеності. Туристичну життєстійкість міста ми розглядаємо як здатність міської туристичної системи зберігати критично важливі функції, адаптуватися до зовнішніх шоків, підтримувати туристичну привабливість і відновлювати туристичну активність, зберігаючи потенціал для подальшого розвитку. З цієї позиції нічне функціонування готельно-ресторанного сектору постає не лише як операційне питання діяльності окремих підприємств, а як частина туристичної пропозиції та один із чинників підтримання туристичної активності міста в умовах воєнних обмежень.

Туристична життєстійкість залежить від умов, у яких функціонує міська туристична система, а тому не може реалізовуватися за єдиним сценарієм. У моделі «Ніч як простір життєзабезпечення» пріоритетом є збереження критично важливих функцій і сервісної спроможності як основи майбутнього відновлення; у моделі «Ніч як простір адаптації» – підтримання туристичної функції через гнучке реагування на зміну ризиків; у моделі «Ніч як ресурс регенерації» – використання нічної активності для підтримання туристичної привабливості та соціально-економічного відновлення міста. Різні моделі нічної економіки визначають і різний характер маркетингового управління міською туристичною системою. Їх відповідними маркетинговими концептами є «Місто-фортеця», «Місто-шлюз» та «Місто-щит» (рис. 1).

Розмежування моделей на рис. 1. дає змогу простежити, як змінюється роль нічної економіки та маркетингу у формуванні туристичної життєстійкості залежно від умов функціонування міста. У запропонованій типології модель визначає режим функціонування нічної економіки; маркетинговий концепт – спосіб позиціонування міста в цьому режимі; маркетингова особливість – головну цінність для цільових аудиторій; інструменти – конкретні способи її реалізації. З переходом від «Міста-фортеці» до «Міста-шлюзу» та «Міста-щита» маркетинг поступово зміщується від забезпечення доступності й довіри через адаптацію туристичної пропозиції до активного формування міського досвіду, попиту й туристичної цінності.

У маркетинговому концепті «Місто-фортеця» туристична життєстійкість – це переважно майбутній результат збереження інфраструктури й людського потенціалу. Місце готельно-ресторанного сектору в цій моделі визначається передусім його функцією підтримання життєзабезпечення міста, а не розвитком нічного туризму. Готелі забезпечують розміщення працівників критичної інфраструктури, медичного персоналу, представників гуманітарних організацій, журналістів та інших категорій мобільного населення, тоді як підприємства ресторанного господарства підтримують доступність харчування для тих, хто забезпечує безперервність функціонування міста. У таких умовах маркетингова діяльність підприємств гостинності також набуває переважно функціонального характеру – інформування про доступність послуг, режими роботи, умови розміщення та обслуговування. Туристичний складник водночас не зникає остаточно, однак відходить на другий план проти завдань безпеки та життєзабезпечення.

Досвід функціонування готельно-ресторанного сектору індустрії гостинності в таких умовах формує передумови для майбутньої туристичної життєстійкості міста. Здатність підприємств зберігати персонал, підтримувати базові сервісні потужності, адаптувати операційні та маркетингові процеси й утримувати зв'язки з цільовими аудиторіями створює основу для швидшого відновлення туристичної активності після зниження безпекових ризиків. Отже, у межах моделі «Ніч як простір життєзабезпечення» туристична життєстійкість розглядається передусім як повоєнна перспектива. Накопичений у період війни адаптаційний потен-

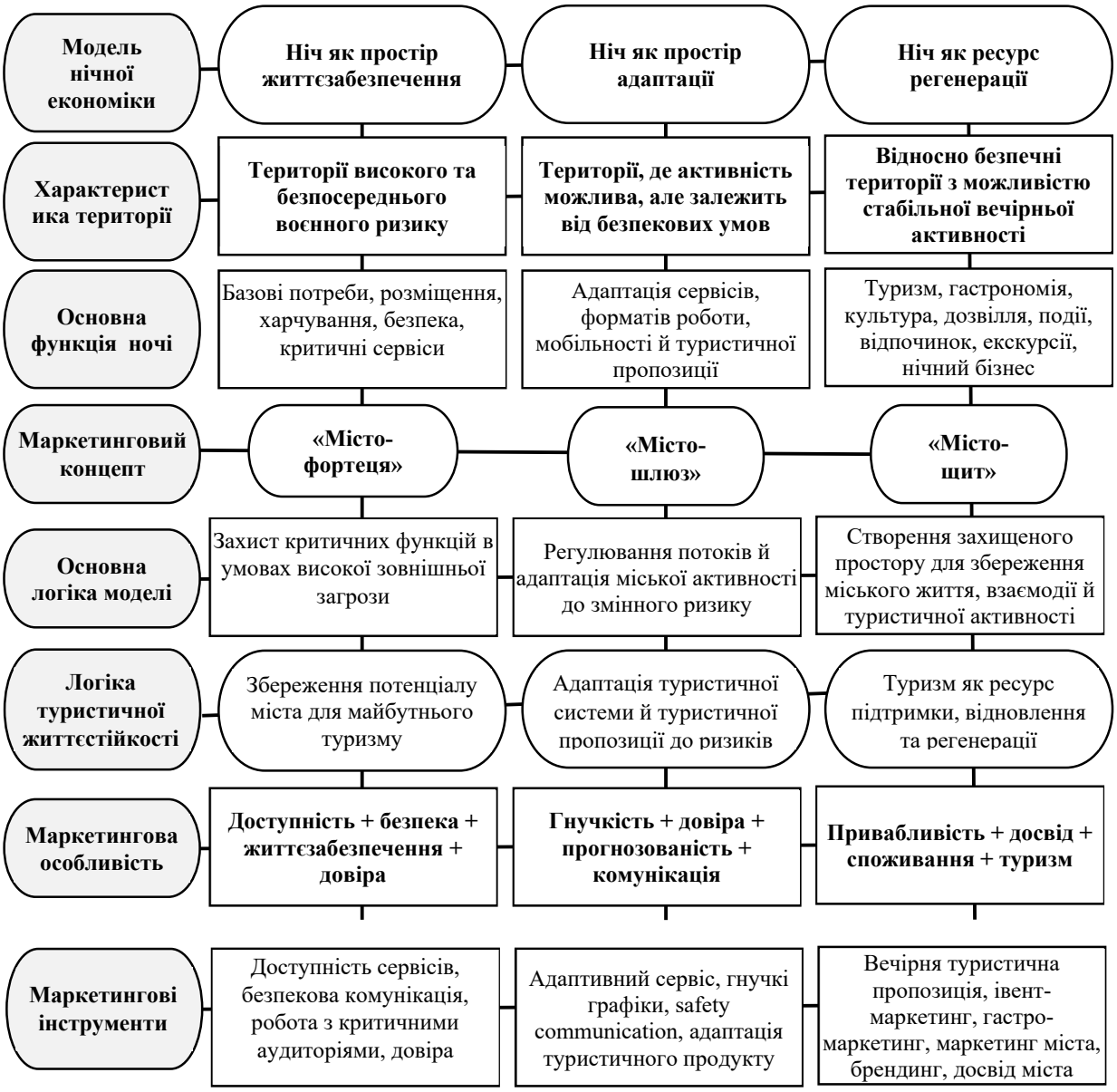

Рис. 1. Матриця диференційованих моделей нічної економіки та маркетингових концептів, логіки й інструментів позиціонування міста

Джерело: сформовано авторами

ціал сфери гостинності може стати одним із ресурсів відновлення туристичної ціннісної пропозиції й повернення міста до активного туристичного функціонування.

У межах маркетингового концепту «Місто-шлюз» готельно-ресторанний сектор індустрії гостинності є одним із головних елементів адаптації міської туристичної системи, оскільки саме підприємства гостинності безпосередньо взаємодіють із туристами, мешканцями та іншими категоріями відвідувачів міста. Адаптація їхньої діяльності охоплює не лише зміну режимів роботи, а й перегляд сервісних моделей, способів комунікації, каналів продажу та формування туристичної пропозиції. Гнучке бронювання, адаптовані формати розміщення та харчування, оперативне інформування гостей про безпекові умови, зміна часових параметрів обслуговування й використання цифрових каналів дають змогу підприємствам підтримувати взаємодію із цільовими аудиторіями навіть за нестабільного попиту. Туристична життєстійкість міста формується через здатність готельних і ресторанних закладів зберігати й відновлювати свої функції, підтримувати якість сервісу й адаптувати ціннісну пропозицію до змінних потреб туристів. Готельно-ресторанний сектор фактично стає одним із так званих буферів між зовнішнім шоком і туристичним досвідом, пом'якшуючи його вплив через гнучкість операційних і маркетингових рішень. Що вища здатність підприємств швидко перебудовувати свої пропозиції та комунікації, то більше мож-

ливостей зберігає туристична система міста для підтримання активності й відновлення.

Для моделі «Ніч як простір адаптації» туристична життєстійкість полягає не в збереженні довоєнного режиму функціонування, а в здатності туристичної системи міста змінюватися без втрати своєї основної цінності для відвідувача. Саме тому адаптивність готельно-ресторанного сектору можна розглядати як один із чинників туристичної життєстійкості. Конкурентною перевагою міста стає не відсутність ризиків, а здатність ефективно ними управляти, зберігаючи доступність основних туристичних і сервісних функцій. Це безпосередньо позначається на діяльності готельно-ресторанного сектору, для якого здатність швидко змінювати режими роботи, формати обслуговування та комунікацію з гостями стає частиною конкурентоспроможності не лише окремого підприємства, а й туристичної системи міста.

У моделі «Ніч як ресурс регенерації» туристична життєстійкість набуває активного характеру. Це не лише про збереження спроможності туристичної системи до майбутнього відновлення, а про підтримання її функціонування в умовах воєнних ризиків. Відносно безпечне міське середовище створює можливості для збереження туристичних потоків, роботи закладів гостинності, проведення культурних і ділових заходів і формування нових сценаріїв перебування відвідувачів. У цьому процесі нічна активність стає частиною туристичної ціннісної пропозиції міста, оскільки дає змогу розширити часові межі споживання туристичних, гастрономічних, культурних і сервісних продуктів. Готельно-ресторанний сектор індустрії гостинності у цій моделі відіграє роль не лише інфраструктурної основи туризму, а й активного учасника відновлення міської туристичної економіки. Готелі, ресторани, клуби, бари, паби, кав'ярні, культурно-розважальні та інші заклади формують середовище, у якому турист може не лише отримати базові послуги, а й продовжити взаємодію з містом після завершення денних маршрутів. Саме тому якість вечірнього сервісу, доступність закладів, гастрономічна пропозиція, культурні події та безпечні публічні простори стають елементами туристичного досвіду та інструментами розвитку привабливості міста.

Туристична життєстійкість у такій моделі виявляється також у здатності міста утримувати зв'язок із цільовими аудиторіями та формувати довіру до туристичної пропозиції. Важливо не створювати образ міста, вільного від ризиків, а просувати його здатність забезпечувати безпечні й передбачувані умови перебування, швидко реагувати на зміни та підтримувати основні туристичні функції. Тобто маркетинг території виконує не лише комунікаційну, а й адаптаційну функцію, він допомагає переосмислювати туристичну пропозицію з урахуванням нових потреб відвідувачів і підтримувати позитивний зв'язок міста зі своїми цільовими аудиторіями.

У моделі «Ніч як ресурс регенерації» туристична життєстійкість формується через здатність міста використовувати нічну активність для підтримання економічних і соціальних зв'язків, збереження туристичної привабливості та поступового відновлення туристичного попиту. Ніч стає не просто продовженням денного міського життя, а ресурсом, за допомогою якого місто підтримує свою присутність на туристичному ринку, утримує людський і фінансовий капітал і створює передумови для подальшого розвитку. Саме в цьому простежується відмінність «Міста-щита» від «Міста-шлюзу». Якщо адаптаційна модель спрямована насамперед на збереження туристичної функції через гнучке реагування на ризики, то модель регенерації використовує відносно стабільне середовище для активного підтримання й відновлення туристичної цінності міста.

Висновки. Війна радикально змінила сприйняття міської ночі в Україні, посиливши її безпековий, соціальний та економічний виміри. Якщо в класичних підходах до нічної економіки (night-time economy) основна увагу приділяють культурі, дозвіллю, креативним індустріям і нічному споживанню, то в українських умовах до них додаються завдання критичної логістики, організації нічної праці, підтримання життєво важливих сервісів і соціальної стійкості населення. Комендантська година та безпекові обмеження не припиняють нічний цикл міського життя, але суттєво змінюють його форми, часові межі та просторову організацію.

В умовах воєнних ризиків нічна економіка українських міст набуває різних форм залежно від безпекового середовища. Її функціонування виходить за межі традиційного розуміння нічного дозвілля й охоплює питання життєзабезпечення, адаптації міських сервісів, підтримання туристичної активності та соціально-економічного відновлення. Це зумовлює необхідність диференційованого підходу до управління міською ніччю та врахування ролі індустрії гостинності в кожному з таких режимів.

У дослідженні виокремлено три моделі функціонування нічної економіки: «Ніч як простір життєзабезпечення», «Ніч як простір адаптації» та «Ніч як ресурс регенерації», яким відповідають сформовані авторами маркетингові концепти – «Місто-фортеця», «Місто-шлюз» та «Місто-щит». Вони відображають різну роль готельно-ресторанного сектору та різні способи формування туристичної життєстійкості. У «Місті-фортеці» пріоритетом є збереження інфраструктури, людського потенціалу та сервісної спроможності як основи майбутнього відновлення; у «Місті-шлюзі» – адаптація туристичної пропозиції та підтримання туристичної функції в умовах змінного ризику; у «Місті-щиті» – використання туристичної та сервісної активності для підтримання міського життя, туристичної привабливості та соціально-економічної регенерації.

Туристична життєстійкість у запропонованій типології має різний зміст залежно від безпекової ситуації. Для одного міста це передусім збереження потенціалу майбутнього туризму, для іншого – здатність адаптувати туристичну пропозицію, а для відносно безпечного міста – змога використовувати туризм як ресурс поточного відновлення. У цьому процесі готельно-ресторанний сектор є не лише елементом туристичної інфраструктури, а й активним учасником формування туристичної ціннісної пропозиції, підтримання зв'язку із цільовими аудиторіями та збереження життєздатності міської туристичної системи.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо в перевірці запропонованої типології на конкретних кейсах українських міст із різним рівнем воєнних ризиків. Особливо важливим є порівняння практик функціонування готельно-ресторанного сектору індустрії гостинності, форматів нічної активності, маркетингових комунікацій та інструментів підтримки туристичної життєстійкості. Такий кейс-аналіз дасть змогу уточнити межі застосування кожної моделі, визначити найбільш результативні маркетингові інструменти та оцінити можливість переходу міста від одного режиму функціонування нічної економіки до іншого залежно від зміни безпекових умов. Для відносно безпечних міст з можливістю стабільної вечірньої активності надзвичайно важливо дослідити закордонну практику організації, просування та підтримки нічної економіки.

Конфлікт інтересів: співавтор є членом редакційної колегії журналу. Для забезпечення незалежності редакційного процесу рукопис розглядався редактором, який не мав конфлікту інтересів зі співавтором. Співавтор не брав участі у відборі рецензентів, процесі рецензування та прийнятті рішення щодо публікації статті. Рукопис пройшов стандартну процедуру подвійного сліпого рецензування.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бондарчук К. П., Кифяк О. В., Горішевський П. А. Аналіз взаємодії маркетингу й обслуговування клієнтів у готельно-ресторанному бізнесі України. *Академічні візії.* 2024. № 30. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.10960104
2. Буднікевич І. М., Крупенна І. А., Гончар В. І. Диференційовані моделі «нічної економіки» в умовах воєнних ризиків. *Форсайт розбудови України: ESG – орієнтири та вектори розвитку в економіці, менеджменті, маркетингу й публічному управлінні: матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції (28 травня 2026 р.)* / Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного. Запоріжжя, 2026. С. 65–68.
3. Веселовська Т. Вплив війни на реструктуризацію готельно-ресторанних послуг в Україні. *Академічні візії.* 2024. Випуск 31. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.11452606
4. Воляник Г., Марушко Н. Сучасні маркетингові стратегії у готельному бізнесі: інструменти залучення та утримання клієнтів. *Економіка та суспільство.* 2024. № 66. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-122
5. Данько Н. І., Качанюк Є. О. Стратегія розвитку підприємств сфери гостинності в Україні в умовах кризи. *Бізнес-Інформ.* 2025. № 8. С. 517–525. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-8-517-525
6. Єрмоленко Т. Готельний бізнес під час війни: нові реалії, виклики та перспективи. URL: https://delo.ua/goteli-ta-turyzm/gotelnii-biznes-pid-cas-viini-novi-realiyi-vikliki-ta-perspektivi-470386/
7. Коваль О., Катюха Д. Стратегії адаптації готельно-ресторанного бізнесу в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення в Україні. *Соціальний розвиток: економіко-правові проблеми.* 2025. № 1. С. 72–78. DOI: https://doi.org/10.70651/3083-6018/2025.1.09
8. Ковальчук С. Дослідження стану та тенденцій розвитку індустрії гостинності України. *Трансформаційна економіка.* 2024. № 2 (07). С. 27–32. DOI: https://doi.org/10.32782/2786-8141/2024-7-5
9. Крупенна І., Крупенний Я. Оновлення маркетингової складової стратегічного розвитку закладів індустрії гостинності. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки*. 2025. № 26 (74). С. 101–111. DOI: https://doi.org/10.24025/2306-4420.1(74).2025.326289
10. Мітяєва Т., Горішевський П. Війна та готельно-ресторанна сфера: виклики та адаптація. *Економіка та суспільство.* 2024. № 62. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-146
11. Моргулець О. Б., Нишенко О. В. Готельно-ресторанний бізнес України у довоєнний, воєнний та післявоєнний період. *Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі.* 2023. № 8. С. 88–96. DOI: https://doi.org/10.32782/tourismhospcee-8-12
12. Румянцева І. Б., Мендела І. Я. Готельна індустрія України в умовах воєнного часу. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2024. № 11. DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-11-12-02
13. Устік Т. В. Сучасні детермінанти маркетингової стратегії у сфері готельно-ресторанного бізнесу. *Український журнал прикладної економіки та техніки.* 2025. № 2. С. 102–107. DOI: https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-2-19
14. Acuto M, Seijas A, McArthur J, et al. Managing Cities at Night: A Practitioner Guide to the Urban Governance of the Night-Time Econonomy. Bristol: Bristol University Press, 2021. 142 p. DOI: https://doi.org/10.1332/policypress/9781529218275.001.0001
15. Gemeente Amsterdam (2021). Toekomst van de Nacht: Nachtcultuur in Amsterdam. Report for Gemeente Amsterdam, Cluster Ruimte en Economie, Afdeling Kunst en Cultuur, June. URL: https://openresearch.amsterdam/nl/page/73884/toekomst-van-de-nacht.-nachtcultuur-in-amsterdam
16. Ghasemi A., Daneman N., Berry I. [et al.]. Impact of a nighttime curfew on overnight mobility and social interactions. 2021. URL: https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2021.04.04.21254906v1.full.pdf
17. Giordano E., Mateu J.N., Crozat D., La touristification de la vie nocturne : une nouvelle frontière pour la recherche sur la nuit urbaine. *European Journal of Geography, Politique, Culture, Représentations.* Document 866, mis en ligne le 15 octobre 2018. DOI: https://doi.org/10.4000/cybergeo.29473

18. Gwiazdzinski L. Pour une mise en tourisme des nuits urbaines. *Cahier Espaces.* 2009. Vol. 103. P. 44–56. URL: https://shs.hal.science/halshs-00551117/file/Pour_une_mise_en_tourisme001.pdf
19. Huang C., Hong S., Niu X., Wu Q., Zhong Y., Yang H., Zhang H. Mapping of nighttime light trends and refugee population changes in Ukraine during the Russian–Ukrainian War. *Frontiers in Environmental Science.* 2023. Sci. 11:1055100. DOI: https://doi.org/10.3389/fenvs.2023.1055100
20. Koren T., Hracs B.J. Negotiating the night: How nightclub promoters attune their curatorial practices to the intra-urban dispersal of nightlife in Amsterdam. *Urban Studies.* 2024. Volume 61, Issue 12. Pp. 2328–2348. DOI: https://doi.org/10.1177/00420980241236384
21. Kyba C. C. M., Pritchard S. B., Ekirch A. R., Eldridge A., Jechow A., Preiser C., Kunz D., Henckel D., Hölker F., Barentine J. Night Matters – Why the Interdisciplinary Field of «Night Studies» Is Needed. J. 2020. Vol. 3, no. 1. P. 1–6. DOI: https://doi.org/10.3390/j3010001
22. Lin V. S., Qin Y., Ying T., Shen S., Lyu G. Night-time economy vitality index: Framework and evidence. *Tourism Economics.* 2022. Vol. 28(3). P. 665–691. DOI: https://doi.org/10.1177/13548166211042970
23. Lovatt A., O'Connor J. Cities and Night-time Economy. *Planning Practice & Research.* 1995. Vol. 10, No. 2. P. 127–134. DOI: https://doi.org/10.1080/02697459550036676
24. Night-Time Economy and Urban Space Governance. URL: https://www.nature.com/nature-index/topics/l4/night-time-economy-and-urban-space-governance
25. Pawlusiński R. Managing of the night-time economy: challenges for a sustainable urban policy the case of Krakow. *Folia Geographica.* 2023. Vol. 65, № 1. Pp. 5–20. URL: https://www.researchgate.net/publication/371110591_managing_of_the_night-time_economy_challenges_for_a_sustainable_urban_policy_the_case_of_krakow
26. Roberts M., Eldridge A. Planning the Night-time City. Abingdon: Routledge, 2009. 256 p. DOI: https://doi.org/10.4324/9780203609064
27. Van Liempt I, van Aalst I, Schwanen T (2015) Introduction: Geographies of the urban night. *Urban Studies.* Vol. 52(3). P. 407–421. DOI: https://doi.org/10.1177/0042098014552933

REFERENCES

1. Bondarchuk, K. P., Kyfiak, O. V., & Horishevskyi, P. A. (2024). Analiz vzaiemodii marketynhu y obsluhovuvannia kliientiv u hotelno-restorannomu biznesi Ukrainy [Analysis of the interaction between marketing and customer service in the hotel and restaurant business of Ukraine]. *Akademichni vizii*, (30). DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.10960104 (in Ukrainian)
2. Budnikevych, I. M., Krupenna, I. A., & Honchar, V. I. (2026). Dyferentsiiovani modeli "nichnoi ekonomiky" v umovakh voiennykh ryzykiv [Differentiated models of the "night-time economy" under conditions of war risks]. In *Forsait rozbudovy Ukrainy: ESG – oriientyry ta vektory rozvytku v ekonomitsi, menedzhmenti, marketynhu y publichnomu upravlinni: Materialy IV mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii* [Foresight of Ukraine's development: ESG guidelines and vectors of development in economics, management, marketing and public administration: Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Conference] (pp. 65–68). Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University. (in Ukrainian)
3. Veselovska, T. (2024). Vplyv viiny na restrukturyzatsiiu hotelno-restorannykh posluh v Ukraini [The impact of war on the restructuring of hotel and restaurant services in Ukraine]. *Akademichni vizii*, (31). DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.11452606 (in Ukrainian)
4. Volianyk, H., & Marushko, N. (2024). Suchasni marketynhovi stratehii u hotelnomu biznesi: instrumenty zaluchennia ta utrymannia kliientiv [Modern marketing strategies in the hotel business: tools for attracting and retaining customers]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (66). DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-122 (in Ukrainian)
5. Danko, N. I., & Kachaniuk, Ye. O. (2025). Stratehiia rozvytku pidpryiemstv sfery hostynnosti v Ukraini v umovakh kryzy [Development strategy of hospitality enterprises in Ukraine under crisis conditions]. *Biznes-Inform*, (8), 517–525. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-8-517-525 (in Ukrainian)
6. Yermolenko, T. (2026, August 6). Hotelnyi biznes pid chas viiny: novi realii, vyklyky ta perspektyvy [The hotel business during the war: new realities, challenges and prospects]. Delo.ua. Available at: https://delo.ua/goteli-ta-turyzm/gotelnii-biznes-pid-cas-viini-novi-realiyi-vikliki-ta-perspektivi-470386/ (in Ukrainian)
7. Koval, O., & Katiukha, D. (2025). Stratehii adaptatsii hotelno-restorannoho biznesu v umovakh voiennoho stanu ta pisliavoiennoho vidnovlennia v Ukraini [Adaptation strategies of the hotel and restaurant business under martial law and post-war recovery in Ukraine]. *Sotsialnyi rozvytok: ekonomiko-pravovi problemy*, (1), 72–78. DOI: https://doi.org/10.70651/3083-6018/2025.1.09 (In Ukrainian)
8. Kovalchuk, S. (2024). Doslidzhennia stanu ta tendentsii rozvytku industrii hostynnosti Ukrainy [A study of the state and development trends of Ukraine's hospitality industry]. *Transformatsiina ekonomika*, (2), 27–32. DOI: https://doi.org/10.32782/2786-8141/2024-7-5 (In Ukrainian)
9. Krupenna, I., & Krupennyi, Ya. (2025). Onovlennia marketynhovoi skladovoi stratehichnoho rozvytku zakladiv industrii hostynnosti [Updating the marketing component of the strategic development of hospitality establishments]. *Zbirnyk naukovykh prats Cherkaskoho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu. Seriia: Ekonomichni nauky*, 26(74), 101–111. DOI: https://doi.org/10.24025/2306-4420.1(74).2025.326289 (In Ukrainian)
10. Mitiaieva, T., & Horishevskyi, P. (2024). Viina ta hotelno-restoranna sfera: vyklyky ta adaptatsiia [War and the hotel and restaurant sector: challenges and adaptation]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (62). DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-146 (In Ukrainian)
11. Morhulets, O. B., & Nyshenko, O. V. (2023). Hotelno-restorannyi biznes Ukrainy u dovoiennyi, voiennyi ta pisliavoiennyi period [Ukraine's hotel and restaurant business in the pre-war, war and post-war period]. *Industriia turyzmu i hostynnosti v Tsentralnii ta Skhidnii Yevropi*, (8), 88–96. DOI: https://doi.org/10.32782/tourismhospcee-8-12 (In Ukrainian)

12. Rumiantseva, I. B., & Mendela, I. Ya. (2024). Hotelna industriia Ukrainy v umovakh voiennoho chasu [Ukraine's hotel industry under wartime conditions]. *Problemy suchasnykh transformatsii. Seriia: ekonomika ta upravlinnia*, (11). DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-11-12-02 (In Ukrainian)
13. Ustik, T. V. (2025). Suchasni determinanty marketynhovoi stratehii u sferi hotelno-restorannoho biznesu [Modern determinants of marketing strategy in the hotel and restaurant business]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky*, (2), 102–107. DOI: https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-2-19 (In Ukrainian)
14. Acuto, M., Seijas, A., McArthur, J., et al. (2021). *Managing cities at night: A practitioner guide to the urban governance of the night-time economy*. Bristol University Press. DOI: https://doi.org/10.1332/policypress/9781529218275.001.0001
15. Gemeente Amsterdam. (2021). *Toekomst van de nacht: Nachtcultuur in Amsterdam* [Report]. Cluster Ruimte en Economie, Afdeling Kunst en Cultuur. Available at: https://openresearch.amsterdam/nl/page/73884/toekomst-van-de-nacht.-nachtcultuur-in-amsterdam
16. Ghasemi, A., Daneman, N., Berry, I., et al. (2021). *Impact of a nighttime curfew on overnight mobility and social interactions*. medRxiv. Available at: https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2021.04.04.21254906v1.full.pdf
17. Giordano, E., Mateu, J. N., & Crozat, D. (2018). La touristification de la vie nocturne : une nouvelle frontière pour la recherche sur la nuit urbaine. *European Journal of Geography*. DOI: https://doi.org/10.4000/cybergeo.29473
18. Gwiazdzinski, L. (2009). Pour une mise en tourisme des nuits urbaines. *Cahier Espaces*, 103, 44–56. Available at: https://shs.hal.science/halshs-00551117/file/Pour_une_mise_en_tourisme001.pdf
19. Huang, C., Hong, S., Niu, X., Wu, Q., Zhong, Y., Yang, H., & Zhang, H. (2023). Mapping of nighttime light trends and refugee population changes in Ukraine during the Russian–Ukrainian War. *Frontiers in Environmental Science*, 11, Article 1055100. DOI: https://doi.org/10.3389/fenvs.2023.1055100
20. Koren, T., & Hracs, B. J. (2024). Negotiating the night: How nightclub promoters attune their curatorial practices to the intra-urban dispersal of nightlife in Amsterdam. *Urban Studies*, 61(12), 2328–2348. DOI: https://doi.org/10.1177/00420980241236384
21. Kyba, C. C. M., Pritchard, S. B., Ekirch, A. R., Eldridge, A., Jechow, A., Preiser, C., Kunz, D., Henckel, D., Hölker, F., Barentine, J., Berge, J., Meier, J., Gwiazdzinski, L., Spitschan, M., Milan, M., Bach, S., Schroer, S., & Straw, W. (2020). Night Matters – Why the Interdisciplinary Field of "Night Studies" Is Needed. J, 3(1), 1-6. DOI: https://doi.org/10.3390/j3010001
22. Lin, V. S., Qin, Y., Ying, T., Shen, S., & Lyu, G. (2022). Night-time economy vitality index: Framework and evidence. *Tourism Economics*, 28(3), 665–691. DOI: https://doi.org/10.1177/13548166211042970
23. Lovatt, A., & O'Connor, J. (1995). Cities and night-time economy. *Planning Practice & Research*, 10(2), 127–134. DOI: https://doi.org/10.1080/02697459550036676
24. Night-time economy and urban space governance. (n.d.). *Nature Index*. Available at: https://www.nature.com/nature-index/topics/l4/night-time-economy-and-urban-space-governance
25. Pawlusiński, R. (2023). Managing of the night-time economy: Challenges for a sustainable urban policy – The case of Krakow. *Folia Geographica*, 65(1), 5–20. Available at: https://www.researchgate.net/publication/371110591_managing_of_the_night-time_economy_challenges_for_a_sustainable_urban_policy_the_case_of_krakow
26. Roberts, M., & Eldridge, A. (2009). *Planning the night-time city*. Routledge. DOI: https://doi.org/10.4324/9780203609064
27. Van Liempt, I., van Aalst, I., & Schwanen, T. (2015). Introduction: Geographies of the urban night. *Urban Studies*, 52(3), 407–421. DOI: https://doi.org/10.1177/0042098014552933

Дата надходження статті: 15.08.2026
Дата прийняття статті до публікації: 30.09.2026
Дата публікації статті: 27.10.2026